

Aan de Commissie Corporate Governance

Graag ga ik in op uw verzoek om commentaar te geven op uw voorstel voor een Corporate Governance Code voor het Nederlandse bedrijfsleven.

Sinds midden jaren tachtig beleg ik in aandelen van Nederlandse bedrijven. De kleine bedrijven hebben daarbij steeds mijn voorkeur genoten. Sinds 1997 heb ik ruim 100 aandeelhoudersvergaderingen bezocht. Ik wil altijd graag actief deelnemen aan de vergadering om zo niet alleen mijzelf, maar ook de kleine aandeelhouder in het algemeen, een gezicht en een stem geven. Ik ben niet anoniem en heel goed zichtbaar voor commissarissen en directie!

Het gedeelte van de code, dat over mijzelf, de aandeelhouder, gaat, interesseert mij het meest. Vooral daarop wil ik mijn commentaar geven. Niet alleen voor de directeuren en de commissarissen, maar ook voor de aandeelhouders zijn er rechten en plichten. De aandeelhouder heeft stemrecht, maar hij heeft de plicht er op gepaste wijze gebruik van te maken. Daarmee bedoel ik dat hij niet alleen aan zijn eigen belang moet denken, maar ook aan dat van de andere aandeelhouders, de werknemers en de klanten van het bedrijf. Soms zijn er aandeelhouders met veel geld, die veel aandelen kopen en een plan hebben met de onderneming dat vooral voor henzelf goed zal uitpakken. Naar mijn mening mag in zo'n situatie niet automatisch het recht van de sterkste gelden. Er moet een noodrem zijn. Slechte aandeelhouders moeten net zo goed als slechte directeuren en commissarissen aangepakt kunnen worden. Ik ben er dus een tegenstander van dat bedrijven over geen enkele bescherming tegen aandeelhouders mogen beschikken. Wel moet goed worden vastgelegd wie beslist of van die noodrem gebruik wordt gemaakt. Zijn dat alleen de commissarissen, of kunnen kleine aandeelhouders er gezamenlijk ook een beroep op doen, of misschien ook de ondernemingsraad? Hoe kan de bescherming in een later stadium buiten werking worden gesteld? Kan dat ook door de rechter gedaan worden op verzoek van de aandeelhouder tegen wie die bescherming is gericht?

Er is echter één beschermingsconstructie, waaraan ik mij bijzonder erger, en die zo snel mogelijk dient te verdwijnen. Dat is het administratiekantoor met een bestuur vol jaknikkers. Bij een bedrijf, dat certificaten kent, voel ik mij behandeld als een kleine jongen in plaats van als een volwassen kerel, die genoeg verstand heeft om op gepaste wijze van zijn stemrecht gebruik te maken.

Ik vind het leuk en ook interessant en spannend om zelf de vragen te komen stellen tijdens de aandeelhoudersvergadering en de bedrijfsleiding recht in de ogen te kijken. De meeste kleine aandeelhouders hebben echter andere hobbies en hebben ook geen tijd om die vergaderingen te bezoeken. Er zullen dus aandeelhoudersvertegenwoordigers moeten komen, precies zoals er al lang volksvertegenwoordigers zijn die namens ons de overheid in de gaten houden en die voor ons stemmen in de gemeenteraad en de tweede kamer. Dat is natuurlijk een rol, die de VEB op het lijf is geschreven. Maar net als in de politiek, waar je kan kiezen uit partijen als de VVD en Groen Links, moet de aandeelhouder een keuze krijgen. Denkbaar is dat de ene aandeelhoudersvertegenwoordiger links is en vooral erop let of een bedrijf goed is voor het milieu en de vakbonden. Een andere kan als belangrijkste doel het verhogen van het dividend nastreven of het naar huis sturen van slecht functionerende directeuren. Het zou verkeerd zijn als er alleen de VEB is en verder niemand.

Hoe zou zoiets in de praktijk geregeld kunnen worden? Nu is er al het

communicatiekanaal voor aandeelhouders. Dat is een prachtig instrument voor de geïnteresseerde aandeelhouder, die het zelf wil doen, die trouw de toegezonden informatie bestudeert en die op tijd zijn stembiljet verzendt. Helaas vormen zulke aandeelhouders een minderheid. Voor de andere kleine aandeelhouders zou de mogelijkheid geschapen moeten worden, dat zij bij het communicatiekanaal melden wie hun vertegenwoordiger is (de VEB of een van de concurrenten, die er zouden moeten komen). Vervolgens mag die vertegenwoordiger dan stemmen voor de aandelen die zij op de registratiedatum in bezit hebben. Om het niet te ingewikkeld te maken, mogen alleen enkele erkende organisaties optreden als aandeelhoudersvertegenwoordiger en mogen de aandeelhouders niet te vaak (één keer per jaar?) overstappen. Die officiële vertegenwoordigers hebben uiteraard geld nodig om goed te kunnen functioneren. Ik stel voor dat er een regeling komt waarbij zij geld ontvangen van de beursfondsen en ook van Euronext zelf. De aandeelhouder ervoor op laten draaien zal niet werken, want dan laat hij het afweten en neemt niet deel. Natuurlijk moet aan principiële tegenstanders van stemrecht voor aandeelhouders de mogelijkheid worden geboden om nooit te stemmen, maar alle anderen hebben de plicht om van hun stemrecht gebruik van te maken, net zoals je mee hoort te doen aan de verkiezingen voor de tweede kamer. Anders kan de aandeelhoudersdemocratie niet goed functioneren. Het maakt niet uit of ze het zelf doen of een vertegenwoordiger aanwijzen. Het is immers de bedoeling van uw code dat de aandeelhouders volwaardig mee gaan doen aan het bestuur van de onderneming en dat het niet langer alleen de directie is, die over alles beslist.

Tenslotte wil ik nog melden dat het mij geen goed idee lijkt om de mogelijkheid te scheppen dat personen, die niet in de zaal aanwezig zijn, via het internet de gang van zaken tijdens de aandeelhoudersvergadering kunnen beïnvloeden. Ik heb er geen bezwaar tegen dat men via het internet kan volgen wat er gebeurt, maar ik ben er tegen dat men ook zomaar vragen kan stellen en actief aan de discussie kan deelnemen zonder aanwezig te zijn. Thuis achter je computer kan je niet zien wat er allemaal in de zaal gebeurt en de sfeer in de zaal voelen. Voor de aandeelhouders in de zaal zal het zondermeer hinderlijk zijn als ze op ieder moment door onbekenden voor de voeten gelopen kunnen worden, die via internet komen inbreken in de discussie.

Ik wens u veel succes toe met de vervolmaking en de invoering van uw code en hoop er in de toekomst bij mijn activiteiten tijdens aandeelhoudersvergaderingen de vruchten van te kunnen plukken. De aandeelhoudersvergadering kan en moet meer dan alleen maar een grote show zijn.

Hoogachtend,
H. Rienks